

АНАЛІТИЧНИЙ ПОГЛЯД ЩОДО СУТНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ В ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

У статті досліджено існуючі точки зору щодо сутності стратегічного аналізу та обґрунтовано власну позицію щодо даної категорії.

The article examines current views on the nature of strategic analysis and justified his own position on this category.

Ключові слова: стратегія, стратегічний аналіз, стратегічна діагностика, стратегічний потенціал.

Постановка проблеми. Для ефективного управління діяльністю акціонерних товариств в реаліях сучасного бізнесу підприємствам необхідно не лише аналізувати фінансові результати, продуктивність та інші традиційні параметри господарського механізму, які є базисом для оцінки і вимірювання його життєздатності та прийняття поточних управлінських рішень, потрібно також вимірювати результати впровадження тих чи інших стратегій. Тому в жодному разі не можна нівелювати значення стратегічного аналізу як інструменту для моніторингу стратегічного плану, оцінки ступеню реалізації стратегії та ефективності стратегічного управління в цілому, аналізу змін зовнішнього середовища та виробничого потенціалу, які передують процесу прийняття управлінських рішень на довгострокову перспективу.

Актуальність. Формування поглядів на сутність поняття стратегічного аналізу дозволяє стверджувати, що на сучасному етапі теоретичних досліджень у економістів немає єдиної точки зору на трактування його суті, а також у визначенні його ролі в процесі управління. Вирішення цієї проблеми переважно залежить від оцінки співвідношення стратегічного аналізу та стратегічного управління. Протягом останніх років сутність стратегічного аналізу ототожнюють із поняттями стратегічної діагностики (як елементом діагностики організації), стратегічної оцінки (як елементом процесу стратегічного управління), стратегічного вимірювання тощо. Наявність дефініцій у трактуванні поняття стратегічного аналізу ускладнює визначення його предмету та об'єкту, послаблює методологічні підходи до обґрунтування його інструментарію. Такий стан речей наголошує на актуальності аналітичного погляду до питання визначення сутності стратегічного аналізу.

Зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Необхідність проведення стратегічного аналізу зводиться до вирішення наступних задач: допомогти оцінити ефективність стратегії підприємства, зрозуміти стратегічну позицію підприємства в кожному з напрямків його діяльності, оцінити сильні і слабкі сигнали, що надходять з внутрішнього і зовнішнього середовищ. Інформація, отримана в ході такого аналізу, надає неоціненну підтримку керівнику у процесі формування стратегії підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні автори по-різному підходять до розкриття сутності стратегічного аналізу. Більшість з них розглядають процес стратегічного аналізу спільно з процесом стратегічного планування.

Одні вважають, що процес стратегічного аналізу породжений результатами вивчення внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства. Його мета допомогти підприємству капіталізувати свої сильні сторони і мінімізувати слабкі, скористатися можливостями і захиститися від небезпек, що насуваються на підприємство.

Інші автори розглядають процес стратегічного планування разом зі стратегічним аналізом як процес розробки процедур і операцій, необхідних для досягнення майбутнього. Вони розрізняють довгострокове планування, яке вважається реактивним за своєю природою, і стратегічне планування, яке дозволяє підприємству створювати своє майбутнє.

Треті, не виділяючи стратегічний аналіз, представляють стратегічне планування як процес організаційного оновлення і трансформації. Стратегічне планування забезпечує підприємство інструментом адаптації мети діяльності для задоволення мінливих потреб оточення.

Постановка задач дослідження. Метою статті є дослідження сутності стратегічного аналізу у процесі управління акціонерними товариствами, що передбачає розв'язання наступних задач дослідження: проведення теоретичного аналізу проблем, пов'язаних з визначенням стратегічного аналізу в працях вітчизняних економістів, вивчення основних підходів до визначення стратегічного аналізу в працях закордонних дослідників, аналіз розбіжностей в поглядах на стратегічний аналіз у роботах вітчизняних і закордонних економістів, обґрунтування власного бачення до трактування поняття стратегічного аналізу.

Методологічне або загальнонаукове значення авторського доробку. Важко уявити собі здійснення повноцінного стратегічного аналізу без належного розуміння методології вимірювання параметрів та результатів стратегій, без застосування економічного обґрунтованих мір оцінки ефективності і результативності бізнес-процесів у стратегічному аспекті. Спрощення підходів до стратегічного аналізу або підміна його елементами фінансового та операційного аналізу знижує ефективність стратегічного аналізу, «вибиває» з-під нього фундамент, на якому базується підготовка обґрунтованих довгострокових управлінських рішень.

Новизна дослідження. Досить загальне та описове поняття “стратегія” при перетворенні з абстрактної ідеї у реальний проект обов’язково потребує проведення стратегічного аналізу і оцінки альтернативних потенціалів, які мають бути проведено комплексно у зворотному зв’язку. Це потрібно як для того, щоб мати певні критерії вибору оптимальної стратегії з декількох альтернатив, аналізувати ефективність розгортання і впровадження стратегії, досліджувати результати її реалізації. Сучасне ж трактування стратегічного аналізу зводиться лише до ідеї дослідження позитивних і негативних чинників, які можуть уплинути на економічний стан підприємства у перспективі, а також шляхів досягнення стратегічних цілей підприємства, не враховуючи альтернативні варіанти розвитку подій.

Невирішена раніше частка загальної проблеми, яка розглядається в публікації. Отже, на нашу думку, вирішальним моментом вибору стратегії розвитку підприємства є аналіз і оцінка альтернативних варіантів в комплексному поєднанні. Завдання оцінки при цьому полягає у виборі такої стратегії, яка забезпечувала б максимальну ефективність діяльності підприємства в майбутньому для досягнення його головних цілей. Таким чином, відбувається наповнення загальної стратегії конкретним вмістом.

Стратегічний вибір має бути заснований на чіткій концепції розвитку підприємства, а саме формулювання – однозначною і ясною. Значущість вибору визначається тим, що вибрана стратегія на довгий час обмежує свободу дій керівництва і робить глибокий вплив на всі рішення, що приймаються ним. При цьому повинні прийматися до уваги різноманітні чинники: ризик, досвід минулих стратегій, вплив власників акцій, чинник часу і тому подібне.

Головний зміст. Аналітичний погляд до трактування поняття сутності стратегічного аналізу з точки зору різних авторів подамо у вигляді табл. 1 [1–10].

Таблиця 1

**Аналіз наукових підходів до визначення поняття “стратегічний аналіз”
та понять, що з ним ототожнюють**

Автор(и)	Визначення
	Стратегічний аналіз
Брадул О.М.	Стратегічний аналіз – це спосіб дослідження і перетворення бази даних, одержаних внаслідок аналізу середовища на стратегію корпорації. Стратегічний аналіз необхідний для отримання інформації про економічне середовище, мету корпорації та її потенціал в сучасних економічних умовах.
Білик М.С.	Стратегічний аналіз – процес визначення критично важливих чинників, який є основою формування відповідної реакції організації на їхню зміну для досягнення цілей. Процес стратегічного аналізу передбачає три стадії: збір інформації про теперішній стан організації; аналіз зібраної інформації та її оцінку; прогнозування майбутнього стану організації. Залежно від виду стратегії (загальна, бізнес-, функціональна чи операційна) виникає необхідність в застосуванні відповідної методології стратегічного дослідження, прийомів і техніки його проведення, процедур обґрунтування оптимальних стратегій.
Віокуров В. А.	Стратегічний аналіз – спосіб реалізації системного і ситуаційного підходів при вивченні різних чинників впливу на процес стратегічного управління. Завдання стратегічного аналізу полягає у змістовному і формальному описі об’єкта дослідження, виявленні особливостей, закономірностей і тенденцій розвитку, визначенні способів управління цим об’єктом.
Галушка З.І., Комарницький І.Ф.	Стратегічний аналіз проводиться з метою визначення стратегії розвитку підприємства та ґрунтується на дослідженні внутрішнього та зовнішнього середовища. В запропонованій авторами моделі стратегічного управління блок стратегічного аналізу та блоки діагностики внутрішнього і зовнішнього середовища виділяються окремо.
Герчікова І.Н.	Стратегічний аналіз – розрахована на перспективу, система заходів, яка забезпечує досягнення конкретних, намічених компанією цілей.
Головко Т.В., Сагова С.В.	Стратегічний аналіз – це спосіб дослідження і перетворення бази даних, одержаних внаслідок аналізу середовища, на стратегію підприємства. Стратегія інтегрує багато конкурентоспроможних дій та підходів до бізнесу, від яких залежить успішність діяльності підприємства. За допомогою стратегічного аналізу готується комплексний стратегічний план розвитку підприємства, здійснюється науково обґрунтована, всебічна й своєчасна підтримка прийняття стратегічних управлінських рішень.
Гордієнко П.Л.	Стратегічний аналіз є невід’ємною частиною визначення стратегії діяльності фірми. Суть його полягає в тому, що він використовується заради вибору конкретної стратегії з багатьох альтернатив і формування всієї системи стратегій. При здійсненні визначають вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на критерії конкретних стратегій. Стратегічний аналіз – це комплексне дослідження позитивних і негативних факторів, які можуть вплинути на економічне становище підприємства у перспективі, а також шляхів досягнення стратегічних цілей підприємства. За допомогою стратегічного аналізу готується комплексний стратегічний план розвитку підприємства, здійснюється науково обґрунтована, всебічна і своєчасна підтримка прийняття стратегічних управлінських рішень.
Довгань Л.С.	Стратегічний аналіз, що являє собою новий науковий напрям прикладного характеру, метою якого є адекватне формалізоване системне представлення стратегічних фінансово-економічних та інших бізнес-цілей, які сприяють максимізації ринкової вартості організації, на основі комплексного вивчення сформованого та майбутнього характеру впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на результативність її діяльності. Зміст стратегічного аналізу полягає в досить детальному та всебічному забезпеченні адаптованої для прийняття різними зовнішніми та внутрішніми користувачами аналітичною інформацією, що сприяє прийняттю оптимальних стратегічних управлінських рішень.

Автор(и)	Визначення
Жаліло Я.	Стратегічний аналіз – цілісна система дій суб'єкта, спрямованих на реалізацію мети, завдань та пріоритетів його економічного відтворення з урахуванням комплексу впливів ендогенних та екзогенних чинників, розрахована на тривалий період часу.
Жукевич С.М.	Стратегічний аналіз – цілісна система, складовими якої є економіко-аналітична діагностика, моніторинг та оцінка факторів впливу зовнішнього середовища, визначення позицій і конкурентних переваг, прогнозування й економіко-математичне моделювання економічної стратегії, оцінка альтернатив розвитку окремих складових системи.
Кіндрацька К.І.	Стратегічний аналіз супроводжує всі стадії розроблення і реалізації стратегії підприємства, а саме: визначення місії та завдань підприємства, стратегічна діагностика його середовища, генерація стратегічної альтернативи та вибір кращої з них, реалізацію та контроль за реалізацією стратегії.
Коробейніков О.Л.	Вважає, що за межі процесу стратегічного управління слід винести аналіз, прогнозування та моніторинг зовнішнього середовища, оскільки результати їх проведення формують базу для самого управління. Аналіз повинен здійснюватись на кожному етапі: від формування до реалізації та контролю за реалізацією стратегії. Такий підхід забезпечить виконання основного принципу стратегічного управління: «йти від майбутнього до сьогодення».
Левік І.С.	Метою стратегічного аналізу є формування множини альтернатив для прийняття стратегічних рішень, які забезпечать конкурентні переваги досліджуваного об'єкта та його прибутковість в довгостроковій перспективі з максимальним використанням потенціалу підприємства та змін у зовнішньому середовищі на свою користь.
Мних Є.В., Ференц І. Д.	Стратегічним економічним аналізом називають дослідження економічної системи за параметрами, які визначають її майбутній стан. Його особливість полягає у проєкції минулого і теперішнього стану об'єкта на перспективу, з урахуванням спадковості чи повної стійкості зміни економічних показників.
Наливайко А.П.	Стратегічний аналіз – це вивчення стратегічної привабливості й цінності кожного напрямку діяльності, що дало б змогу або зосередити на ньому свої ресурси для подальшого розвитку, або вийти з нього.
Паліхов А.В.	Стратегічний аналіз – це комплексне дослідження позитивних і негативних чинників, які можуть уплинути на економічний стан підприємства у перспективі, а також шляхів досягнення стратегічних цілей підприємства. За допомогою стратегічного аналізу готується комплексний стратегічний план розвитку підприємства, здійснюється науково обґрунтована, всебічна й своєчасна підтримка прийняття стратегічних управлінських рішень.
Парасій-Вергуненко І.М.	Зазначено, що виникнення стратегічного аналізу пов'язано із еволюцією поняття управління. Сьогодні стратегічний аналіз автор розглядає в контексті функції стратегічного управлінського обліку. В системі стратегічного управління здійсненню аналізу передують стратегічне планування та стратегічний облік.
Редченко К.І.	Стратегічний аналіз передбачає виконання відповідної функції менеджменту, що зорієнтована на перспективу та пов'язана з високим рівнем невизначеності. Дослідження економічної системи за параметрами, що визначають її майбутній стан.
Саснко С.Г.	Стратегічний аналіз означає перетворення бази даних, отриманих в результаті аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища, а також місії і цілей на стратегічний план підприємства. Стратегічний аналіз означає по суті формування стратегічного плану підприємства.
Трухан О.Л.	Метою стратегічного аналізу є проведення змістовного і більш-менш формального дослідження чинників, виявлення тенденцій, формування можливих напрямків довгострокового розвитку підприємства.
Уткін С. А.	Стратегічний аналіз – це засіб перетворення бази даних, показників в результаті аналізу середовища, в стратегічний план організації. В процесі стратегічного аналізу керівництво організації схильється до вибору одного з можливих варіантів стратегії - того, який найбільшою мірою відповідає умовам зовнішнього і внутрішнього середовища, а також обраним цілям діяльності.
Шершньова З.С., Оборська С.В.	Метою стратегічного аналізу є змістовний і більш-менш формальний опис об'єкта дослідження, виявлення особливостей, тенденцій, можливих і неможливих напрямків його розвитку. Отримані дані про об'єкт управління є базою для визначення загальної концепції та способів управління ним. Стратегічний аналіз (при правильному його застосуванні) виконує такі функції: описову, роз'яснювальну та прогнозу.
Ендрюс К.	Стратегічний аналіз – процес встановлення ідеальної аналітичної мети, для досягнення якої здійснюється ідентифікація складових: ринкових можливостей підприємства, його загальної компетенції та ресурсів, власних цінностей та прагнень, підтвердження зобов'язань підприємства перед суспільством та його членами.
Томпсон А.А., Стрікланд А. Дж.	Розглядають досить широко поняття «стратегічний аналіз», підкреслюючи, що стратегічне мислення і стратегічний аналіз призводять до правильного стратегічного вибору, надаючи обґрунтовані альтернативи і ключові критерії вибору.
Фред Р. Девід	У своїй моделі стратегічного управління на стадії розробки стратегії виділяє такі аналітичні процедури як зовнішній і внутрішній аудит, мета яких – визначити бажані параметри компанії і стратегії розвитку компанії.
Хасбі Д.	Бачить аналіз у системі стратегічного управління як засіб оцінки і контролю за реалізацією стратегічного плану. При цьому зазначає, що цей процес повинен бути безперервним і починатися «зі стратегії розробки стратегії». Стратегічний аналіз необхідно здійснювати паралельно розвитку процесів планування та підготовки відповідної документації.
Чандлер А.	Інструмент забезпечення стратегічних рішень як характеристики плану дій, які розраховані на довгостроковий період.
Стратегічна діагностика	
Бланк І.А.	Діагностика розглядається в якості відправної точки дослідження системи управління, яка визначає її як регулярну оцінку параметрів за даними фінансового обліку на базі аналітичних процедур.
Давидович І.С.	Стратегічна діагностика допомагає оцінити ефективність стратегії підприємства, зрозуміти стратегічну позицію підприємства в кожному з напрямків його діяльності, оцінити сильні та слабкі сигнали, які надходять із внутрішнього та зовнішнього середовища. Інформація, отримана по ходу такої діагностики, надає безцінну підтримку керівнику в процесі формування стратегії підприємства чи організації.

Автор(и)	Визначення
Дем'янова О.В.	Метод, що забезпечує процес стратегічного планування та контролінгу інформаційно-аналітичними даними.
Дженстер А.	Метою проведення стратегічної діагностики є оцінка ефективності вибраної стратегії діяльності, дослідження стратегічної позиції підприємства за окремими напрямками його діяльності, оцінка сильних та слабких сигналів, що отримує підприємство із зовнішнього середовища та інше.
Кізім Н.А., Забродська В.А., Зинченко В.А., Кончак Ю.С.	Діагностика фінансового стану і стійкості розвитку підприємства з метою встановлення причин порушення пропорцій в фазах циклу кругообігу капіталу підприємства.
Копас Б., Самочкін В. Н.	Вияв симптомів і явищ, які можуть вплинути на досягнення поставленої мети і завдань, наражати на небезпеку діяльність, що планується при розробці рішень, що коректуються або перегляду цілей і прогнозів.
Корнійчук А.А.	Оціночно-аналітичний процес минулого і поточного стану підприємства в нерозривному зв'язку з середовищем функціонування суб'єкта господарювання, який направлений на виявлення реальних та потенційних можливостей і загроз діяльності, кінцевим результатом якого буде підготовлена інформація для розробки стратегічних заходів які можуть бути реалізовані за сучасних умов господарювання.
Коротков Є.М.	Процес оцінки на основі комплексу методологічних прийомів стану об'єкта, предмета, явища чи процесу управління, що дає змогу виявити в них слабкі ланки та «вузькі місця».
Лігоненко Л.О.	Дослідження минулого, теперішнього стану підприємства і передбачення ймовірності розвитку ситуації у внутрішньому та зовнішньому оточенні, а її наслідком є обґрунтування заходів щодо удосконалення системи управління, фінансового оздоровлення підприємства його ринкової привабливості.
Швиданенко Г.О.	Процес розпізнавання і визначення негативних (кризових) явищ у діяльності підприємства на основі помічених локальних змін, установлених залежностей, а також особливо помітних явищ поточної діяльності підприємства з реалізацією майбутніх стратегічних рішень.
Стратегічний аналіз економічного потенціалу	
Ансофф І.	Оцінка рівня мобілізаційних можливостей, що реалізується за таким алгоритмом: аналіз окремих факторів, які характеризують поточний потенціал організації; визначення потенціалу, необхідного для реалізації «оптимальної» стратегії; розрахунок співвідношення бальних оцінок, які характеризують відповідність наявних можливостей оптимальним.
Система стратегічного вимірювання	
Семенькова А.В.	Система стратегічного вимірювання – це ідентифікація, розвиток, зв'язок, збирання та оцінка вибраних показників результативності, безпосередньо пов'язаних з виконанням місії організації і досягненням її цілей. Вибрані показники повинні обов'язково зосереджуватися саме на результатах, які, як правило, пов'язуються з оцінкою продукції (послуг) підприємства споживачами, хоча і не повинні обмежуватися тільки ними.
Оцінка стратегічної позиції	
Єфремов В. С.	Визначення стратегічної позиції підприємства на певному сегменті ринку, його потенційні можливості по покращанню, або, як мінімум, підтримці на сталому рівні свого положення в конкурентній боротьбі.
Економічний аналіз стратегії розвитку підприємства	
Гавриленко В.А.	Оцінка реальності намічених заходів, планів і прогнозів, тобто відповідності їх фактичним результатам, а також на виявлення резервів як на поточний період, так і на перспективу.

Слід зазначити, що окрім неоднозначності трактування самого терміну «стратегічний аналіз», проблемними питаннями дослідження економістів залишаються і в площині самостійності стадії його проведення в процесі управління. Так, деякі автори взагалі підмінюють поняття стратегічного аналізу категорією стратегічного обліку або стратегічного планування. Інші вважають його або ж попередньою стадією, або ж наступною стадією стратегічного управління. Третій – проміжним етапом між формуванням місії і цілей організації та стадією вибору стратегії між кількох стратегічних альтернатив. Ми ж погоджуємося з дискусійною позицією авторів, які наголошують на самостійності стратегічного аналізу, який супроводжує процес розроблення і реалізації стратегії підприємства.

Головні висновки і результати дослідження. У процесі стратегічного аналізу повинні бути оцінені різні варіанти стратегії підприємства. Для того, щоб вибрати з них той або інший, розробники порівнюють, якою мірою кожний з них здатний забезпечити досягнення цілей підприємства. Оптимальний варіант стратегії повинен забезпечити найкраще співвідношення між сильними і слабкими сторонами підприємства, можливостями й загрозами зовнішнього середовища.

Ефективність стратегії коливається між стратегічним планом та реальною перспективою підприємства, тому вбачаємо за необхідне називати стратегічний аналіз аналізом стратегічної перспективи, в ході якого необхідно:

- визначати можливі цілі і напрямки розвитку (перспективи) підприємства;
- враховувати взаємозалежність та взаємовплив елементів господарської системи в русі досягнення стратегічної мети та завдань;
- оцінювати соціальні, економічні, наукові, технічні та екологічні наслідки реалізації кожного з можливих варіантів розвитку підприємства;
- визначати зміст заходів щодо забезпечення реалізації можливостей та послаблення загроз кожного з можливих варіантів розвитку підприємства;
- давати оцінку необхідним витратам і ресурсам для впровадження розроблених заходів і наслідків щодо обмежень у системі «час - гроші»;

- виявляти ймовірні перспективи для зростання ефективності діяльності підприємства і вплив на них окремих факторів;
- визначати альтернативні стратегічні цілі та завдання у відповідності до отриманих раніше результатів аналізу;
- давати оцінку адекватності альтернативним варіантам та економічної ефективності їх впровадження;
- розробляти напрями коректування стратегічних задач на основі отриманих результатів оцінки;
- оцінювати різні варіанти стратегічних альтернатив точки зору завдань управління;
- обґрунтовувати вибір впровадження можливих варіантів стратегічних задач або їх коректування.

Перспективи впровадження авторських результатів. Таким чином, напрям розвитку аналізу стратегічної перспективи надасть можливість для визначення причин неефективної стратегічної поведінки підприємства на ринку з врахуванням неекономічних чинників, розробки програм реабілітації підприємства, розробки альтернативних варіантів розвитку подій й досягнення нових цілей, що на заключному етапі забезпечить стійкість та додаткові можливості у розвитку підприємства в перспективі.

Література

1. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф ; [сокр. пер. с англ. / науч. ред. и авт. предисл. Л.И. Евенко]. – М. : Экономика, 1989. – 519 с.
2. Будзан Б. Менеджмент в Україні і сучасні перспективи / Будзан Б. – К. : Основи, 2001. – 359 с.
3. Головки Т.В. Стратегічний аналіз : навчально-метод. посібник для самостійного вивчення / Т.В. Головки, С.В. Сагова ; за ред. Кружельного. – К. : КНЕУ, 2002. – 198 с.
4. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз : [навч. посібник] / Гордієнко П.Л. – К. : Алерта, 2006. – 404 с.
5. Довгань Л. Є. Стратегічне управління : [навч. посібник] / Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. – К. : Центр учбової літера тури, 2009. – 440 с.
6. Мних Є. В. Економічний аналіз : [навч. посіб.] / Є.В. Мних, І.Д. Ференц. – Львів : Армія України, 2000. – 144 с.
7. Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрями розвитку : [монографія] / Наливайко А.П. – К. : КНЕУ, 2001. – 227 с.
8. Трухан О.Л. Змістовна сутність поняття “стратегія підприємства”: суперечності поглядів / О.Л. Трухан // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 1. – С. 353–357.
9. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі : [навч. посібник] / Редченко К.І. – [2-е вид., доп.]. – Львів : Новий світ-2000, 2003. – 272 с.
10. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : [навч. посібник] / Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. – К. : КНЕУ, 2006. – 316 с.

Надійшла 21.08.2011

УДК 339.137.2

С. В. КОВАЛЬЧУК, В. М. ПОСТОРОНКО

Хмельницький національний університет

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

Конкурентоспроможність в сучасних економічних умовах виступає одним із головних чинників ринкової успішності підприємств. Проте, в наукових колах відсутня єдина методична база щодо вимірювання конкурентоспроможності. В статті розглядаються найбільш розповсюджені підходи до оцінювання конкурентоспроможності та наводиться авторське трактування понятійного апарату, що визначає конкурентоспроможність та її стан.

Competitiveness in the current economic conditions stands as one of the main factors of market success of companies. However, the scientific community there is no single methodological framework for measuring competitiveness. The article explores the most common approaches to evaluating the competitiveness and provides a conceptual interpretation of the copyright system that determines the competitiveness and its status.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, методи оцінювання конкурентоспроможності, критерії конкурентоспроможності.

В сучасних економічних умовах все частіше застосовується поняття «конкурентоспроможність», яке застосовують відносно країн, регіонів, галузей, підприємств та товарів (послуг). В Україні термін «конкурентоспроможність» став основним у визначенні іміджу підприємства та ефективності його діяльності. Існує підхід, коли конкурентоспроможність підприємства визначається через призму конкурентоспроможності товарів (послуг), які ним виробляються. У той же час немає чіткого визначення даного терміну ні у вітчизняній, ні в зарубіжній економічній літературі; немає також чіткого визначення